

5. Tuliakova, K. R. (2020). Metodyka navchannya anhlomovnoho profesiyno oriyentovanoho monolohichnoho movlennya maybutnikh fakhivtsiv u sferi mediatsiyi ta vrehulyuvannya konfliktiv : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.02 – teoriya ta metodyka navchannya (hermans'ki movy) [Methodology of teaching English professionally oriented monologic speech to future specialists in mediation and conflict resolution : Candidate's dissertation in Pedagogical Sciences : 13.00.02 – theory and methods of teaching (Germanic languages)]. Kyiv. 275 s. [in Ukrainian]
6. Vashchylo, O. V. (2020). Metodyka navchannya maybutnikh inzheneriv-mekhanikiv anhliys'koho profesiyno oriyentovanoho monolohichnoho movlennya : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.02 [Methodology of teaching English professionally oriented monologic speech to future mechanical engineers : Candidate's dissertation in Pedagogical Sciences : 13.00.02]. Kyivskyi natsional'nyi universytet imeni Tarasa Shevchenka. Kyiv. 240 s. [in Ukrainian]
7. Bamdev, P., Grover M. S., Singla, Y. K., Vafae, P., Hama, M., & Shah, R. R. (2021). Automated Speech Scoring System Under The Lens: Evaluating and interpreting the linguistic cues for language proficiency. Journal of Educational Technology & Society. №24(3). Pp. 35-49. URL: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2111.15156> [in English]
8. Engwall, O., Lopes, J. & Åhlund, A. (2021). Robot Interaction Styles for Conversation Practice in Second Language Learning. Int J of Soc Robotics. №13. Pp. 251–276 URL: <https://doi.org/10.1007/s12369-020-00635-y> [in English]
9. Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning. Center for Curriculum Redesign. Retrieved from. URL: <https://curriculumredesign.org> [in English]
10. Porayska-Pomsta, K., Holmes, W., & Nemorin, S. (2022). The ethics of AI in education. arXiv preprint arXiv:2406.11842. URL: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2406.11842> [in English]
11. Qiu, X. (2020). Functions of oral monologic tasks: Effects of topic familiarity on L2 speaking performance. Language Teaching Research. 24(6). Pp. 745-764. URL: <https://doi.org/10.1177/1362168819829021> [in English]

12. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). Approaches and Methods in Language Teaching (3rd ed.). Cambridge University Press. URL: <https://doi.org/10.1017/9781009024532> [in English]
13. Tavakoli, P. (2016). Fluency in monologic and dialogic task performance: Challenges in defining and measuring L2 fluency. International Review of Applied Linguistics in Language Teaching. 54(2). Pp. 133-150. URL: <https://doi.org/10.1515/iral-2016-9994> [in English]
14. Wei, L. (2023). Artificial intelligence in language instruction: impact on English learning achievement, L2 motivation, and self-regulated learning. Frontiers in psychology. 14. 1261955. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1261955> [in English]
15. Zou, B., Guan, X., Shao, Y., & Chen, P. (2023). Supporting Speaking Practice by Social Network-Based Interaction in Artificial Intelligence (AI)-Assisted Language Learning. Sustainability. №15(4). Pp. 2872. URL: <https://doi.org/10.3390/su15042872> [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

СМОЛОВСЬКИЙ Ілля – аспірант, викладач кафедри англійської мови Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Наукові інтереси: методика викладання іноземних мов; використання штучного інтелекту в освіті; інноваційні освітні технології.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

SMOLOVSKYI Illia – PhD student, Lecturer at the Department of English Language, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute».

Scientific interests: methods of teaching foreign languages; application of artificial intelligence in education; innovative educational technologies.

Стаття надійшла до редакції 09.07.2025 р.

Стаття прийнята до друку 22.07.2025 р.

УДК 371.3:004.94:82

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-220-277-283

СОЛОДІЮК Наталія –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри української літератури
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1757-6319>
e-mail: solodiuk.n@vspu.edu.ua

ВІННИЧУК Алла –

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української літератури
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0359-4169>
e-mail: Alla.Vinnichuk@vspu.edu.ua

КРУПКА Віктор –

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української літератури
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2320-8045>
e-mail: viktor_krupka@ukr.net

ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Одним із інноваційних підходів до навчання є впровадження технологій доповненої реальності (AR), які відкривають нові можливості у навчанні, зокрема у сфері літературної освіти. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю модернізації традиційних підходів до викладання, формування у школярів креативності, критичного мислення, цифрової компетентності та емоційної чутливості, що вимагає впровадження AR-технологій як ефективного інструменту сучасної літературної освітньої діяльності. Мета статті полягає в обґрунтуванні методів та педагогічних засад впровадження технологій доповненої реальності як інноваційного інструменту літературної освітньої діяльності. З'ясовано, що процес впровадження технологій доповненої реальності базується на застосуванні певних методів, які роблять процес навчання більш цікавим та інтерактивним. До таких методів віднесено: бесіду з елементами візуалізації; аналіз та інтерпретацію образів; метод дослідницького читання; рольову гру з віртуальною реальністю; метод літературної дискусії з використанням AR; проблемний метод; метод візуального переказу; метод коментованого читання з візуальними підказками; метод порівняльного аналізу; метод візуальної реконструкції історико-культурного середовища. Виокремлено педагогічні засади впровадження технологій доповненої реальності, що є зовнішніми елементами педагогічної системи, які формують простір для її ефективного функціонування. Обґрунтовано, що сприятливе освітнє середовище, підбір відповідного навчального матеріалу та підвищення комп'ютерної грамотності вчителів є основними умовами успішної інтеграції AR. Доведено, що мотивація учнів допомагає підтримувати інтерес до AR-технологій та підвищити рівень їхнього навчання, а індивідуалізація навчання за допомогою AR сприяє врахуванню особистих потреб учнів, дозволяє працювати в комфортному для кожного темпі. Перспективи подальших розвідок у даному напрямку вбачаємо в дослідженні впливу AR на рівень читачької компетентності учнів, розвиток емоційного інтелекту, уяви та критичного мислення.

Ключові слова: освітня діяльність, літературна освіта, креативність, цифрова грамотність, літературний твір.

SOLODIUK Nataliia –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Ukrainian Literature
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi
State Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1757-6319>
e-mail: solodiuk.n@vspu.edu.ua

VINNICHUK Alla –

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of the Ukrainian Literature
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0359-4169>
e-mail: Alla.Vinnichuk@vspu.edu.ua

KRUPKA Viktor –

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of the Ukrainian Literature
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2320-8045>
e-mail: viktor_krupka@ukr.net

AUGMENTED REALITY TECHNOLOGY AS A TOOL FOR LITERARY EDUCATIONAL ACTIVITY

One of the innovative approaches to education is the integration of augmented reality (AR) technologies, which open up new opportunities in the learning process, particularly in the field of literary education. The relevance of the study is driven by the need to modernize traditional teaching methods and to foster creativity, critical thinking, digital competence, and emotional sensitivity in students. These goals necessitate the implementation of AR technologies as an effective tool for contemporary literary educational activities. The aim of this article is to justify the methods and pedagogical foundations for implementing augmented reality technology as an innovative instrument in literary education. It has been established that the process of integrating AR is based on the application of specific methods that make the learning experience more engaging and interactive. These methods include: guided discussion with elements of visualization; analysis and interpretation of literary images; investigative reading method; role-playing using virtual reality; literary discussion with AR tools; problem-based learning; visual storytelling method; annotated reading with visual prompts; comparative analysis method; visual reconstruction of the historical and cultural context. The article identifies the pedagogical foundations of AR implementation as external elements of the educational system that create a space for its effective functioning. It is argued that a supportive educational environment, careful selection of learning materials, and improving teachers' digital literacy are key factors in the successful integration of AR. It has also been proven that student motivation helps maintain interest in AR technologies and enhances academic performance. Furthermore, personalized learning through AR makes it possible to address individual student needs and allows each learner to work at their own comfortable pace. Future research in this area should focus on examining the impact of AR on students' reading competence, the development of emotional intelligence, imagination, and critical thinking skills.

Key words: educational activity, literary education, creativity, digital literacy, literary work.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У сучасному освітньому просторі відбувається активний пошук інноваційних підходів до навчання, які б відповідали потребам цифрового покоління учнів та викликом інформаційного суспільства. Одним із таких підходів є впровадження технологій доповненої реальності

(AR), які відкривають нові можливості у навчанні, зокрема у сфері літературної освіти.

Літературна освіта, що традиційно ґрунтується на текстовій взаємодії, дедалі більше потребує осучаснення методів викладання, орієнтованих на візуалізацію, інтерактивність та емоційне залучення учнів. AR-технології дозво-

ляють по-новому організувати освітній процес, вивести учнів за межі абстрактного сприйняття художнього тексту та занурити їх у віртуально-реальний контекст твору. Це сприяє кращому розумінню літературних образів, сюжетів, авторських задумів і мотивів. Візуалізація складних літературних концептів, інтерактивна взаємодія з текстом і можливість креативного осмислення матеріалу створюють умови для більш глибокого і продуктивного засвоєння знань.

AR-технології виступають потужним мотиваційним чинником, що активізує пізнавальну діяльність учнів і спонукає їх до самостійного навчання. Уроки, збагачені доповненою реальністю, стають більш привабливими, інклюзивними та адаптованими до індивідуальних освітніх потреб.

Таким чином, актуальність дослідження зумовлена необхідністю модернізації традиційних підходів до викладання, впровадження цифрових технологій у гуманітарну сферу, а також потребою формування у школярів креативності, критичного мислення, цифрової компетентності та емоційної чутливості. Це визначає потребу у практичному впровадженні AR-технологій як ефективного інструменту сучасної літературної освітньої діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання використання доповненої реальності (AR) в освіті активно розглядається сучасними українськими науковцями. Основні напрями досліджень охоплюють методологію, готовність учасників освітнього процесу та практичне впровадження технології AR. С. Г. Литвинова та ін. [10] розробили концептуальну модель впровадження AR у навчання, підкреслюючи її вплив на мотивацію, дослідницьку активність і якість засвоєння знань. Г. Ткачук, В. Стеценко [20] та О. Соколюк [13] розглядають різні класифікації технологій і необхідність єдиної методології їх використання в освіті. Дослідження Л. А. Лупаренко та ін. [11] показують, що попри високу обізнаність про AR, лише частина педагогів має практичний досвід, проте більшість зацікавлена у підвищенні кваліфікації. Л. Нежива і С. Паламар [12] розробили модель використання AR на уроках читання в початковій школі, що сприяє розвитку уяви та зацікавленості в учнів. У підготовці майбутніх учителів також активно застосовуються AR-додатки для вивчення дитячої літератури. А. Антофійчук та Л. В. Маркуляк [2] підкреслюють роль AR у забезпеченні безперервності освіти в умовах війни. В. Волинець [4], Н. А. Хміль та ін. [21], В. Тимчина та Н. Тимчина [19] акцентують увагу на потенціалі AR/VR як засобів активного навчання. Наукові дослідження підтверджують ефективність AR у навчанні. Водночас існує потреба більш детального вивчення методів та педагогічних засад впровадження технології доповненої реальності в освітню діяльність.

Мета статті: обґрунтування методів та педагогічних засад впровадження технології доповненої реальності як інноваційного інструменту літературної освітньої діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Сучасна освітня парадигма вимагає перегляду організації навчально-виховного процесу на уроках української мови, головною метою якого є розвиток особистості учня. Набуває особливої актуальності стимулювання рецептивної й продуктивної мовленнєвої діяльності учнів, спонукання їх до виконання комунікативних завдань, що є важливою умовою та необхідним компонентом процесу праці, пізнання й орієнтації людини у світі [14].

Технологія доповненої реальності відкриває нові можливості у навчанні літератури в сучасній школі. AR розглядається як дидактичний засіб з огляду на те, що цей інструмент дає можливість подати навчальний матеріал у формі вражень та спостережень, на які спираються такі процеси мисленнєвої діяльності учнів, як непряме пізнання, розумова діяльність, різного виду освітньо-практична діяльність учнів [4, с. 43].

Застосування AR-технології у літературній освіті школярів повинно підводити їх до чергового ступеня розвитку, стимулювати перехід від конкретно-образного та наочно дієвого мислення до абстрактного, словесно-логічного [11, с. 145].

AR-технологія реалізує принцип наочності у навчанні. Адже використання технології доповненої реальності дозволяє широко застосовувати графіку, відео-анімацію та мультиплікацію в інтерактивному режимі і, тим самим, розширює рамки застосування принципу наочності. Це дозволяє більш дохідливо передавати інформацію учню, збільшує обсяг інформації, що повідомляється на уроці, полегшує її розуміння, сприяє розвитку інтуїції, образного мислення [5, с. 226].

За допомогою AR технології можна візуалізувати невидимі об'єкти та явища, частинки, звук, абстрактні теоретичні поняття, тобто створити дидактичний образ – модель, якій завжди притаманні три функції: ізоморфно-відображаюча, чуттєво-візуальна, інтегративно-абстрактна.

Процес впровадження технології доповненої реальності як інструменту літературної освітньої діяльності базується на застосуванні певних методів, які допомагають, перш за все, розвивати критичне мислення школярів, сприяють розумінню ними тексту та навчають вмінно взаємодіяти з літературним матеріалом.

Бесіда з елементами візуалізації – вчитель використовує доповнену реальність для ілюстрації певних моментів сюжету під час обговорення тексту. Наприклад, під час бесіди про певну сцену учні можуть спостерігати її візуалізацію в AR. Це дозволяє глибше обговорити події, мотиви персонажів і символіку твору [1, с. 6].

Аналіз та інтерпретація образів – за допомогою AR учитель може пропонувати учням вивчати 3D-зображення персонажів або місць, де відбуваються події, що поглиблює розуміння літературних образів та їх значення. Під час аналізу образів вчителі можуть ставити запитання, які стимулюють учнів до рефлексії та критичного мислення, наприклад: Чому персонаж зображений саме у такому вигляді? Що символізує це місце? [16, с. 187].

Метод дослідницького читання – використовуючи AR, учні можуть працювати як дослідники, аналізуючи деталі твору через інтерактивні об'єкти чи сцени. Вони отримують завдання вивчити окремі фрагменти твору, відшукуючи ключові моменти сюжету чи характерні риси героїв твору. Вчитель організовує обговорення, де учні діляться своїми знахідками та висновками [3, с. 4].

Рольова гра з віртуальною реальністю, під час якої учні можуть «втїлити ролі» героїв твору, віртуально побувавши в місцях, де відбуваються події сюжету твору. Вчитель може організувати рольову гру, в якій учні, керуючись емоціями і мотивами персонажів, відтворюють діалоги або обговорюють їхні рішення. Це допомагає поглибити емоційне сприйняття твору і розуміння мотивації героїв [6, с. 97].

Метод літературної дискусії з використанням AR допомагає вчителю долучити учнів до вивчення літературного твору, діючи на їх візуальне сприйняття. Наприклад, учитель може запропонувати обговорити певний епізод або конфлікт між персонажами, проілюстрований за допомогою AR. Учні повинні обґрунтувати свої думки щодо поведінки героїв або ідей автора, використовуючи візуальні підказки, що стимулюють їх до обмірковування та аналізу [9, с. 106].

Метод постановки проблемного питання (проблемний метод) – за допомогою AR вчитель демонструє учням зображення або сцену, яка відображає конфлікт чи центральну проблему твору, й ставить проблемне питання, наприклад: Чому герой діє саме так? Як би Ви вчинили на його місці? Це спонукає учнів до роздумів та аналізу мотивів персонажів [9, с. 107].

Метод візуального переказу – після прочитання твору учні отримують завдання відтворити ключові моменти сюжету у вигляді AR-сцен. Це відбувається технічним шляхом, а саме – школярі можуть навести пристрій на певні фрагменти тексту, щоб побачити візуалізацію подій, що допомагає краще запам'ятати послідовність подій і розвиває навички переказу [7, с. 208].

Метод коментованого читання з візуальними підказками при якому вчитель читає текст вголос, а учні бачать в AR на екрані відповідні зображення чи підказки до описаних подій, місць або персонажів. Це додає динамічності вивченню твору та полегшує розуміння контексту, особливо для складних літературних текстів [7, с. 208].

Метод порівняльного аналізу – за допомогою AR вчитель може пропонувати учням декілька візуальних варіантів одного і того ж літературного образу або ключового епізоду. Це створює умови для аналітичного обговорення: учні порівнюють зображення, визначають відмінності у трактуванні персонажів чи подій і розмірковують над тим, як візуальні акценти впливають на сприйняття тексту. Такий підхід стимулює розвиток критичного мислення, вміння оцінювати різні погляди та формувати власну обґрунтовану позицію.

Метод візуальної реконструкції історико-культурного середовища дає змогу учням за допомогою технології доповненої реальності зануритися в атмосферу тієї епохи, у якій був написаний літературний твір. Завдяки AR можна відтворити елементи архітектури, національного вбрання, предметів повсякденного вжитку чи типових соціальних ситуацій. Такий підхід сприяє глибшому розумінню культурного контексту, у якому діють персонажі, та дозволяє точніше інтерпретувати їхні вчинки й мотивацію.

Таким чином, впровадження технології доповненої реальності у літературну освіту сприяє більш глибокому розумінню учнями літературних творів, розвиває критичне мислення та креативність школярів, а також робить процес навчання більш цікавим та інтерактивним. Вчитель досягає бажаного результату, використовуючи наочність, візуалізацію та активізацію пізнавального інтересу.

Впровадження технології доповненої реальності в літературну освіту сучасної школи потребує наявності або ж розробки певних сприятливих педагогічних засад, метою яких є забезпечення ефективного й оптимального використання досліджуваної технології.

Педагогічні засади – це обставини та середовище, в яких реалізуються педагогічні чинники (елементи та фактори, які безпосередньо впливають на процес навчання та виховання учнів). Педагогічні засади є зовнішніми елементами педагогічної системи, що формують простір для її ефективного функціонування. Вони поєднують освітні можливості (різноманітні форм, методів, засобів навчання та способів взаємодії учасників освітнього процесу) із матеріально-просторовими аспектами, які впливають на результативність системи, сприяючи її розвитку та продуктивності.

Доцільно виокремити такі педагогічні засади впровадження технології доповненої реальності:

1. *Створення сприятливого освітнього середовища.* Середовище, яке сприяє інтеграції AR у літературну освіту, має бути технологічно оснащеним і відповідати потребам сучасного освітнього процесу. Ця вимога передбачає наявність пристроїв, які підтримують функції AR (наприклад, планшети або смартфони), інтерактивних дошок, проекторів та спеціальних додатків для демонстрації AR-контенту. Простір шкільної аудиторії повинен бути організований таким чином, щоб учні могли безперешкодно застосовувати AR під час уроку. Важливо також врахувати технічну підтримку, що передбачає швидке вирішення можливих технічних труднощів, які можуть виникнути під час використання AR [22, с. 145].

2. *Підбір відповідного навчального матеріалу.* Успішне впровадження AR неможливе без ретельно підбраного матеріалу, який відповідає програмі з української літератури для учнів основної школи і підходить до конкретного віку та рівня підготовки учнів. Водночас матеріали, що використовуються мають не лише відповідати освітній програмі, але й бути інтерактивними, цікавими та зрозумілими для школярів. Підбір

матеріалу передбачає створення ситуацій, які дозволяють учням заглиблюватися в текст, критично мислити та формувати свої враження на основі віртуального досвіду. Використання 3D-зображень персонажів, сцен з творів та їхнього візуального контексту допомагає відтворити емоційний і культурний фон, необхідний для розуміння літературних творів [17, с. 102].

3. *Підвищення рівня цифрової компетентності вчителів.* Ефективність інтеграції AR значною мірою визначається готовністю вчителя не лише оперувати базовими цифровими інструментами, а й усвідомлювати потенціал цієї технології для навчання. Це передбачає володіння навичками використання програм для роботи з доповненою реальністю, уміння створювати інтерактивні навчальні матеріали, а також здатність органічно впроваджувати AR-ресурси в структуру уроків літератури.

4. *Мотивація та психологічна готовність учнів.* Впровадження нових технологій має супроводжуватися підтримкою інтересу та мотивацією учнів до роботи з AR. Учні повинні розуміти, як доповнена реальність допомагає в навчанні, які переваги вона надає, і бути готовими до самостійної роботи з такими технологіями. Це потребує від учителя створення позитивного настрою щодо використання AR на уроках, формування відповідного ставлення до інновацій та зацікавленості у вивченні літератури за допомогою технології [22, с. 145].

5. *Індивідуалізація навчання.* AR дозволяє налаштовувати освітній процес під потреби конкретного учня, надаючи йому можливість працювати у власному темпі і з тими аспектами матеріалу, які є для нього важливими. Вчитель може використовувати доповнену реальність для підтримки диференційованого підходу до навчання, наприклад, дозволяючи учням з різним рівнем підготовки обирати відповідні для них рівні складності або надавати додаткові завдання для учнів, які засвоюють матеріал швидше [18, с. 149].

6. *Організація колективної роботи.* Організація роботи в групах набуває нового значення при впровадженні технології доповненої реальності в освітній процес. AR-інструменти сприяють активізації колективної діяльності учнів, розвиваючи їхні комунікативні та соціальні навички. Вчитель може пропонувати завдання, що вимагають спільного аналізу AR-матеріалів, колективного обговорення літературного контексту або створення проєктів і презентацій з використанням елементів доповненої реальності. Така взаємодія стимулює обмін ідеями, формує вміння аргументовано висловлювати думки й ефективно співпрацювати в команді, що позитивно позначається на результатах навчання.

7. *Розробка інтерактивної методики оцінювання.* Використання AR також може бути ефективним у процесі оцінювання знань учнів. Традиційні методи оцінювання не завжди дають змогу повністю зрозуміти, наскільки глибоко учні засвоїли матеріал, тому інтерактивні методи, які включають виконання завдань у середовищі AR, можуть бути корисними для вчителя. Наприклад,

учні можуть проходити тести, які передбачають візуальні або інтерпретаційні завдання з використанням AR [8, с. 305]. Використання інтерактивних методів навчання сприяє розвитку комунікативних умінь і навичок учнів, їхньої пізнавальної діяльності, установленню емоційних контактів між учасниками навчально-виховного процесу [15].

Таким чином, впровадження технології доповненої реальності в літературну освіту сучасної основної школи потребує чіткого визначення педагогічних засад, зорієнтованих на активне, індивідуалізоване навчання. Таке педагогічне підґрунтя дозволить створити більш захоплююче та продуктивне освітнє середовище для учнів.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Технологія доповненої реальності має великий потенціал для розвитку літературної освіти, роблячи її більш захоплюючою та ефективною. Вона дає можливість візуалізувати літературні образи, зрозуміти сюжетні лінії, особливо в складних творах з багатьма персонажами, контекст і мотиви героїв.

Використання різних методів впровадження AR-технології в літературній освіті значно покращує сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу, сприяє розвитку критичного і творчого мислення, допомагаючи глибше аналізувати літературні твори через інтерактивні візуалізації та моделювання ситуацій. Таким чином, доповнена реальність є потужним інструментом, що робить процес навчання більш ефективним та інтерактивним.

Впровадження технології доповненої реальності в літературну освіту сучасної школи вимагає створення чітких педагогічних засад, які забезпечать ефективне її використання цієї. Сприятливе освітнє середовище, підбір відповідного навчального матеріалу та підвищення комп'ютерної грамотності вчителів є основними умовами успішної інтеграції AR. Важливою складовою є мотивація учнів, яка допомагає підтримати інтерес до AR-технології та підвищити рівень їхнього навчання. Індивідуалізація навчання за допомогою AR сприяє врахуванню особистих потреб учнів і дозволяє працювати в комфортному для кожного темпі. Спільна робота учнів в групах та застосування інтерактивних методик оцінювання також сприяють ефективнішому засвоєнню матеріалу.

Перспективи подальших розвідок в даному напрямку вбачаємо в дослідженні впливу AR на рівень читачької компетентності учнів, розвиток емоційного інтелекту, уяви та критичного мислення.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Алексов С. В., Дідик А. В. Залучення технологій доповненої реальності в освітній процес. *Трансформаційна економіка*. 2023. №1(01). С. 5–9. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2023-1-1>
2. Антофійчук А. М., Маркуляк Л. В. Ефективність інтегрованого навчання української мови і літератури в умовах воєнного часу. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 10 (28). С. 553–570. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-10\(28\)-553-570](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-10(28)-553-570)

3. Бессараб А. О. Технології доповненої реальності як новий тренд у формуванні культури читання. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації*. 2016. № 4(28). С. 4–8.
4. Волинець В. Використання технологій віртуальної реальності в освіті. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2021. Вип. 2. С. 40–47. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2021.2.5>
5. Гончарова Н. О. Візуалізація навчальної інформації через використання технології доповненої реальності. *Інформаційні технології в культурі, мистецтві, освіті, науці, економіці та бізнесі*. 2019. №18–19. С. 226–228.
6. Зелінська С. О. Можливості використання технологій доповненої реальності в інформаційно-освітньому середовищі ВНЗ. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: «Педагогіка та психологія»*. 2018. Вип. 1(7). С. 97–99. DOI: [https://doi.org/10.31339/2413-3329-2018-1\(7\)-97-99](https://doi.org/10.31339/2413-3329-2018-1(7)-97-99)
7. Климнюк В. Є. Віртуальна реальність в освітньому процесі. *Збірник наукових праць Харківського національного університету Повітряних Сил*. 2018. № 2. С. 207–212. DOI: <https://doi.org/10.30748/zhups.2018.56.28>
8. Кривонос М. П., Мінгальова Ю. І. Використання віртуальної реальності (VR) і доповненої (AR) реальності в сучасній освіті. *Modern Approaches to Problem Solving in Science and Technology*. 2023. № 4. С. 305–310.
9. Литвинова С. Г. Технології доповненої реальності в освітньому контенті. *«Імерсивні технології в освіті»* : зб. матер. наук.-практ. конф. з міжнар. участю. / упоряд. Н.В. Сороко, О.П. Пінчук, С.Г. Литвинова. Київ : ІТЗН НАПН України, 2021. С. 105–109.
10. Литвинова С. Г., Буров О. Ю., Семеріков С. О. Концептуальні підходи до використання засобів доповненої реальності в освітньому процесі. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2020. Вип. 55. С. 46–62. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2020-55-46-62>
11. Лупаренко Л. А. Литвинова С. Г., Пінчук О. П., Соколюк О. М. Готовність вчителів до використання доповненої реальності в освітньому процесі. *Вісник післядипломної освіти*. 2022. Вип. 21(50). С. 144–177. DOI: [https://doi.org/10.32405/2218-7650-2022-21\(50\)-144-177](https://doi.org/10.32405/2218-7650-2022-21(50)-144-177)
12. Нежива Л., Паламар С. Інноваційні технології в літературній освіті майбутніх учителів початкової школи. *Освітологічний дискурс*. 2020. № 4(31). С. 129–142.
13. Соколюк О. Вплив VR/AR на технології навчання й освітанські практики. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2021. Вип. 60. С. 108–116. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-60-108-116>
14. Солодюк Н. В. Поняття «інтерактивний метод навчання» як лінгводидактична категорія. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2016. № 1(298). С. 107–113.
15. Солодюк Н. Інтерактивний метод як лінгводидактична категорія. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2012. № 24(259). Ч. II. С. 80–85.
16. Тарангул Л., Романюк С. Використання технологій доповненої реальності в освітньому процесі закладів вищої освіти. *Проблеми освіти*. 2022. Вип. 1(96). С. 187–203. DOI: <https://doi.org/10.52256/2710-3986.1-96.2022.12>
17. Телегуз А., Порядченко Л. Організаційно-методичні основи формування читачької компетентності

учнів 3 класу засобами доповненої реальності. *Молодий вчений*. 2021. №9(97). С. 100–105. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-9-97-21>

18. Тимошенко О. В. Шестопапов С. В. Технологія доповненої реальності. *Комп'ютерні ігри та мультимедіа як інноваційний підхід до комунікації* : матер. II Всеукр. наук.-техн. конф. молодих вчених, аспірантів та студентів. (м. Одеса, 29–30 верес. 2022 р.). Одеса, 2022. С. 149–151.

19. Тимчина В. Тимчина Н. Нові перспективи освітнього процесу: віртуальна та доповнена реальність. *Нова педагогічна думка*. 2020. № 1. С. 42–46. DOI: <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2020-101-1-42-46>

20. Ткачук Г., Стеценко В. Технологія доповненої реальності : поняття, особливості, класифікація. *Věda a perspektivy*. 2022. № 10. С. 115–126. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-10\(17\)-115-126](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-10(17)-115-126)

21. Хміль Н. А. Галицька-Дідух Т. В., Ван Ц. Використання віртуальної та доповненої реальності в українській освіті. *Академічні візії*. 2023. Вип. 22. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8251886>

22. Хрущ С. Використання технологій доповненої реальності в сучасних медіаєках. *Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*. 2022. Т. 5. № 1. С. 144–150. DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-796X.5.1.2022.261298>

REFERENCES

1. Aleksov, S. V., Didyk, A.V. (2023). Zalučennia tekhnolohii dopovnenoj realnosti v osvitnij protses [Integration of Augmented Reality Technologies into the Educational Process]. *Transformatsiina ekonomika*. (1(01)). S. 5–9. [in Ukrainian]
2. Antofiičuk, A. M., & Markuliak, L. V. (2024). Efektyvnist intehrovanoj navčannia ukraïnskoj movy i literatury v umovakh voïennoho chasu [The Effectiveness of Integrated Teaching of Ukrainian Language and Literature in Wartime Conditions]. *Aktualni pytannia u suchasnij naučij*. (10 (28)). S. 553–570. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-10\(28\)-553-570](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-10(28)-553-570) [in Ukrainian]
3. Bessarab, A. O. (2016). Tekhnolohii dopovnenoj realnosti yak novyj trend u formuvannij kultury chytannia [Augmented Reality Technologies as a New Trend in Shaping Reading Culture]. *Derzhava ta rehiony. Serii: Sotsialni komunikatsii*. (4(28)). S. 4–8. [in Ukrainian]
4. Honcharova, N. O. (2019). Vizualizatsiia navchalnoï informatsii cherez vykorystannia tekhnolohii dopovnenoj realnosti [Visualization of Educational Information through the Use of Augmented Reality Technology]. *Informatsiini tekhnolohii v kulturi, mystetstvi, osviti, naučij, ekonomitsi ta biznesi*. (18–19). S. 226–228. [in Ukrainian]
5. Zelinska, S. O. (2018). Mozhlyvosti vykorystannia tekhnolohii dopovnenoj realnosti v informatsiino-osvitnomu seredovyshchi VNZ [Opportunities for Using Augmented Reality Technologies in the Information and Educational Environment of Higher Education Institutions]. *Naukovyj visnyk Mukachivskoho derzhavnogo universytetu. Serii: «Pedagogika ta psykholohiia»*. (1(7)). S. 97–99. DOI: [https://doi.org/10.31339/2413-3329-2018-1\(7\)-97-99](https://doi.org/10.31339/2413-3329-2018-1(7)-97-99) [in Ukrainian]
6. Klymniuk, V. Ye. (2018). Virtualna realnist v osvitnomu protsesi [Virtual Reality in the Educational Process]. *Zbirnyk naukovykh prats Kharkivskoho natsionalnogo universytetu Povitrianykh Syl*. (2). S. 207–212. DOI: <https://doi.org/10.30748/zhups.2018.56.28> [in Ukrainian]
7. Kryvonos, M. P., & Minhalova, Yu. I. (2023). Vykorystannia virtualnoï realnosti (VR) i dopovnenoï (AR)

realnosti v suchasni osviti [The Use of Virtual Reality (VR) and Augmented Reality (AR) in Modern Education]. Modern Approaches to Problem Solving in Science and Technology. (4). S. 305–310. [in Ukrainian]

8. Lytvynova, S. H. (2021). Tekhnologii dopovnenoi realnosti v osvitnomu kontenti [Augmented Reality Technologies in Educational Content]. «Imersyivni tekhnologii v osviti»: zb. mater. nauk.-prakt. konf. z mizhnar. uchastiu. / uporiad. N. V. Soroko, O. P. Pinchuk, S. H. Lytvynova. Kyiv: IITZN NAPN Ukrainy, S. 105–109. [in Ukrainian]

9. Lytvynova, S. H., Burov, O. Yu., & Semerikov, S. O. (2020). Kontseptualni pidkhody do vykorystannia zasobiv dopovnenoi realnosti v osvitnomu protsesi [Conceptual Approaches to the Use of Augmented Reality Tools in the Educational Process]. Suchasni informatsiini tekhnologii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy. (55). S. 46–62. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2020-55-46-62> [in Ukrainian]

10. Luparenko, L. A. Lytvynova, S. H., Pinchuk, O. P., & Sokoliuk, O. M. (2022). Hotovnist vchyteliv do vykorystannia dopovnenoi realnosti v osvitnomu protsesi [Teachers' Readiness to Use Augmented Reality in the Educational Process]. Visnyk pisladyplomnoi osvity. (21(50)). S. 144–177. DOI: [https://doi.org/10.32405/2218-7650-2022-21\(50\)-144-177](https://doi.org/10.32405/2218-7650-2022-21(50)-144-177) [in Ukrainian]

11. Nezhyva, L., & Palamar S. (2020). Innovatsiini tekhnologii v literaturnii osviti maibutnikh uchyteliv pochatkovoii shkoly [Innovative Technologies in Literary Education of Future Primary School Teachers]. Osvitolohichnyi dyskurs. (4(31)). S. 129–142. [in Ukrainian]

12. Sokoliuk, O. (2021). Vplyv VR/AR na tekhnologii navchannia y osvitiianski praktyky [The Impact of VR/AR on Learning Technologies and Educational Practices]. Suchasni informatsiini tekhnologii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy. (60). S. 108–116. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-60-108-116> [in Ukrainian]

13. Solodiuk, N. V. (2016). Poniattia «interaktyvnyi metod navchannia» yak linyvodydaktychna katehoriia [The Concept of the 'Interactive Teaching Method' as a Linguodidactic Category]. Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka. (1(298)). S. 107–113. [in Ukrainian]

14. Solodiuk, N. (2012). Interaktyvnyi metod yak linyvodydaktychna katehoriia [The Interactive Method as a Linguodidactic Category]. Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka. (24(259)). S. 80–85. [in Ukrainian]

15. Taranhul, L., & Romaniuk, S. (2022). Vykorystannia tekhnologii dopovnenoi realnosti v osvitnomu protsesi zakladiv vyshchoi osvity [The Use of Augmented Reality Technologies in the Educational Process of Higher Education Institutions]. Problemy osvity. (1(96)). S. 187–203. DOI: <https://doi.org/10.52256/2710-3986.1-96.2022.12> [in Ukrainian]

16. Telehuz, A., & Poriadchenko, L. (2021). Orhanizatsiino-metodychni osnovy formuvannia chytatskoi kompetentnosti uchniv 3 klasu zasobamy dopovnenoi realnosti [Organizational and Methodological Foundations for Developing Reading Competence of 3rd Grade Students Using Augmented Reality Tools]. Molodyi vchenyi. (9(97)). S. 100–105. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-9-97-21> [in Ukrainian]

17. Tymoshenko, O. V., & Shestopalov, S. V. (2022). Tekhnologii dopovnenoi realnosti [Augmented Reality

Technology]. Kompiuterni hry ta multimedia yak innovatsiini pidkhid do komunikatsii: materialy II Vseukrainskoi naukovo-tekhnichnoi konferentsii molodykh vchenykh, aspirantiv ta studentiv. (m. Odesa, 29–30 veresnia 2022). Odesa. S. 149–151. [in Ukrainian]

18. Tymchyna, V. & Tymchyna N. (2020). Novi perspektivy osvitnoho protsesu: virtualna ta dopovnena realnist [New Perspectives in the Educational Process: Virtual and Augmented Reality]. Nova pedahohichna dumka. (1). S. 42–46. DOI: [10.37026/2520-6427-2020-101-1-42-46](https://doi.org/10.37026/2520-6427-2020-101-1-42-46) [in Ukrainian]

19. Tkachuk, H., & Stetsenko, V. (2022). Tekhnologii dopovnenoi realnosti: poniattia, osoblyvist, klasyfikatsiia. Veda a perspektivy. (10). S. 115–126. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-10\(17\)-115-126](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-10(17)-115-126) [in Ukrainian]

20. Khmil, N. A., Halyska-Didukh, T. V., & Van Ts. (2023). Vykorystannia virtualnoi ta dopovnenoi realnosti v ukrainskii osviti. Akademichni vizii. (22). DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8251886> [in Ukrainian]

21. Khrushch, S. (2022). Vykorystannia tekhnologii dopovnenoi realnosti v suchasnykh mediatekakh. Tsyfrova platforma: informatsiini tekhnologii v sotsiokulturnii sferi. (1). S. 144–150. DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-796X.5.1.2022.261298> [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

СОЛОДІЮК Наталія – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: Методичні інновації сучасного уроку української літератури.

ВІННІЧУК Алла – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: інноваційні технології в літературній освіті.

КРУПКА Віктор – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: методика навчання літератури.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

SOLODIUK Nataliia – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor Associate Professor at the Department of Ukrainian Literature Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

Scientific interests: Methodological innovations of the modern lesson of Ukrainian literature.

VINNICHUK Alla – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor Associate Professor at the Department of the Ukrainian Literature Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

Scientific interests: innovative technologies in literary education.

KRUPKA Viktor – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor Associate Professor at the Department of the Ukrainian Literature Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

Scientific interests: literature teaching methodology.

Стаття надійшла до редакції 19.07.2025 р.

Стаття прийнята до друку 01.08.2025 р.